

Datum
2021-06-01
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2021-343

Yttrande

Till
Finansdepartementet

Remiss från Finansdepartementet - Boverkets rapport 2020:13 Utveckling av regler om klimatdeklaration av byggnader

Fi2020/02715

Sammanfattning

Malmö stad har fått möjlighet att lämna yttrande över *Boverkets rapport 2020:13 Utveckling av regler om klimatdeklaration av byggnader*. Regeringen har tidigare, i promemorian *Ds 2020:4 Klimatdeklarationer för byggnader*, lagt fram ett lagförslag om klimatdeklarationer av byggnader som planeras att införas 1 januari år 2022. I remitterad rapport presenterar Boverket sin plan för hur den fortsatta utvecklingen av klimatdeklarationer kan utformas. Boverket föreslår att det från och med 2027 införs ett gränsvärde för klimatutsläpp från byggnader samt att redovisningen av klimatpåverkan från byggnad utökas med fler moduler och fler byggnadsdelar. Malmö stad är överlag positiva till förslagen om utökade deklarerationer, gränsvärden och tidplanen för detta. Malmö stad stöder Boverkets syn att utökade krav och gränsvärden införs först 2027, detta för att ge branschen nödvändig tid för omställning. Samtidigt är det av vikt att situationen följs nogsamt och där steg tas för att tidigarelägga införandet av gränsvärden om detta anses möjligt.

Yttrande

Malmö stad är generellt positiva till Boverkets rapport och myndighetens förslag till gränsvärden, ytterligare moduler i livscykeln utöver byggskedet samt ett utvidgat antal byggnadsdelar som ska beräknas i byggskedet utöver de byggnadsdelar som blir obligatoriska från den 1 januari 2022. Förslaget ligger i linje med det arbete som Malmö stad prioriterat rörande klimatneutralt byggande och där staden har börjat testa klimatkalkyler i projekt avseende bland annat förskolor, gymnasieskolor och LSS-boenden.

Det är en svår uppgift att sätta en tydlig färdplan för etableringen och upptrappningen av klimatdeklarationer som är tillräckligt aggressiv och driver branschen framåt samtidigt som kraven inte får innebära orimliga konsekvenser för enskilda aktörer inom sektorn. Malmö stad anser att Boverket har hittat en bra väg fram i detta, med ett förslag som är välbalanserat

och genomtänkt och kraftfullt nog för att nå det nationella klimatmålet. I förslaget resoneras det tydligt kring exempelvis inkludandet av garage, installationer, ytterligare moduler som driftenergi. Detta uppfattar Malmö stad som betryggande. Boverket är även tydlig med att inte vara klar över vissa delar av det framtida upplägget utan vidare utredning. Det upplevs seriöst, transparent och ärligt.

Gränsvärden och tidplan

Malmö stad anser att klimatdeklarationer som styrmedel förutsätter gränsvärden för att bli verkningfullt. Det är därför centralt att gränsvärden kommer på plats så snart det går för att ge rätt förutsättningar för byggande som inte medför växthusgasutsläpp och som på sikt gynnar klimatpositivt byggande. Detta är nödvändigt för att lokala, regionala, nationella och internationella klimatmål ska nås. En central fråga i detta blir tidplanen och huruvida införandet av gränsvärden först år 2027 är för sent och omöjliggör att målen nås. Malmö stad vill lyfta fram att det potentiellt går att ta fram gränsvärden redan idag med tidigare utförda byggprojekt som grund, och det finns i dagsläget en bred kunskap om klimatberäkningar och många genomförda och klimatberäknade projekt. Genom att utgå ifrån den kunskapen skulle införandet av gränsvärden kunna tidigareläggas och i teorin införas i samband med införandet av klimatdeklarationer 1 januari år 2022. En faktor som talar för detta är det faktum att branschinitiativet *Lokal färdplan för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor i Malmö 2030* (LFM30), med över 150 byggaktörer, redan arbetar efter denna modell och där de anslutna byggaktörerna på kort tid redan har minskat sina utsläpp med cirka 30 procent och arbetar för 50 procent reduktion till år 2025.

Med det sagt ser Malmö stad att förslaget att ändringarna införs fem år efter lagens inträdande, med successivt skärpta krav därefter, är motiverat då tidplanen beaktar både branschens inlärningsprocess och det nationella klimatmålet på ett väl avvägt sätt. Malmö stad ser även positivt på att först reglera att en klimatdeklaration ska göras och därefter sätta gränsvärden efter branschens förväntade mognad. Detta kommer underlätta genomförandet och öka acceptansen. Att införa gränsvärden först 2027 förutsätter dock att rätt förutsättningar ges för de initiativ (lokala eller inom branscher) som driver en snabbare utveckling med skarpare reduktionstakt än det utredningen föreslår. Det förutsätter även att Boverket kontinuerligt följer och utvärderar läget för att om möjligt implementera ändringarna tidigare än år 2027. I sammanhanget är det viktigt med en öppen och tidig dialog kring gränsvärden, för kunskapsutbyte och för att driva på innovativa lösningar, och där ett branschinitiativ som LFM30 kan vara en viktig part för Boverket att föra dialog med.

Att branschen, och även Malmö stad, idag arbetar med klimatkalkyler för att minska sin klimatpåverkan tyder på att införandet av gränsvärden inte är avgörande för att få till den nödvändiga förflyttningen av branschen. Dock kommer nationella krav krävas för att få med hela sektorn. Malmö stad delar där Boverkets bedömning att det är av stor vikt att vi förstår konsekvenserna av satta gränsvärden, och det är av stor vikt att byggsektorn har hunnit ställa om och börjat arbeta med förbättringsåtgärder för att minska klimatutsläpp när det gäller utformning och produktval. Malmö stad ser också att nyttan av att successivt införa och skärpa

kraven, med stort fokus på analys och utvärderingar för att säkerställa att gränsvärden inte styr på ett oönskat sätt. Att göra rätt bör vara prioriterat, och där särskild hänsyn bör tas för de många små byggaktörer som ändå utgör majoriteten av Sveriges byggsektorn. Dessa företag behöver tid att ställa om och stöd och tillgång till enkla och tillgängliga verktyg för klimatberäkningar. Dessa förutsättningar kommer troligen inte vara på plats för alla till 2022.

Förslag utökning av klimatdeklarationernas innehåll år 2027

Malmö stad ställer sig positiv till att kravet på redovisning inom klimatdeklarationer föreslås utökas, både till att fler delar av en byggnads livscykel samt till att fler byggnadsdelar inkluderas. Utredningen menar att exempelvis installationer, som exempelvis solceller, kan stå för 18–46 procent av en byggnads klimatpåverkan. Malmö stad anser att det är högst relevant att även dessa delar inkluderas när samhället ställer om till fossilfri energi. Malmö stad menar vidare att det bör utredas hur ett utformnings- och designperspektiv tydligare kommer in i LCA, vid klimatdeklarationer, så att behovet av ombyggnad och rivning reduceras.

Malmö stad har i föregående remiss, *Förslag till Boverkets föreskrifter om klimatdeklaration för byggnader*, påtalat vikten av att inlagring av kol, dvs. binda koldioxid i material samt återbruk av byggmaterial, inkluderas i klimatdeklarationerna för att materialneutral klimatberäkning ska kunna ske. Klimatdeklarationerna behöver så snart som möjligt övergå i klimatbudget för bygg- och anläggningsprojekt. För att underlätta konstruktions- och produktionsval krävs att produktdeklarationer av byggmaterial (EPD) standardiseras. Återbrukat material behöver särskilt uppmärksammas och EPD:er behöver tas fram som stöttar återanvänt byggmaterial för att klimatneutralitet ska kunna uppnås. Upptaget av växthusgaser är en pådrivande beräkningsdel i bygg- och anläggningssektorns klimatomställning, vilken genom EPD:er inte innebär förändrad komplexitet eller ytterligare administrativ kostnad för byggherren.

Malmö stad uppskattar att kolinlagring har tagits med i det remitterade förslaget, men vill poängtera behovet av att återvunnet byggmaterial blir inkluderat. För att Sverige ska klara sina åtaganden inom Parisavtalet och Agenda 2030 krävs att de klimatutsläpp som bygg- och anläggningssektor genererar upphör senast år 2030 och därefter blir klimatpositivt, då sektorn står för över 20 procent av Sveriges koldioxidutsläpp. IPCC menar redan idag att det finns en stor risk för att 1,5 graders målet inte kan nås om inte aktiva politiska beslut fattas i närtid, vilket kommer innebära långt högre kostnader för Sveriges kommuner i framtagande av klimatanpassningsåtgärder.

Slutligen, Malmö stad är positiv till att Boverket inte utesluter att även markarbeten, och inte bara byggnader, kan komma med i reglerna om klimatdeklarationer. Som fastighetsägare men även som utvecklare av infrastruktur och allmän platsmark är Malmö stad även positiv till att fler delar inom anläggningssektorn inkluderas.

Färdplanens eventuella konsekvenser

Bygg- och anläggningssektorns omställning är direkt beroende av lättillgängliga och lätthanterliga digitala system för att underlätta en resurseffektiv framtagning av både klimatberäkningar och klimatdeklarationer. För att stötta och underlätta framtagandet av EPD:er för

små och mindre produktföretag, ser Malmö stad positivt på idén om ett eventuellt stödsystem riktat till dessa för att underlätta själva framtagandet av EPD:er. Det pågår redan nu en snabb teknikutveckling och förflyttning inom digitaliseringen, vilket enligt Malmö stad borde innebära att det finns mycket goda förutsättningar för resurseffektiv framtagning av klimatdeklarationer och klimatbudgetar av god kvalitet redan inför att lagen aktualiseras år 2022.

Malmö stad delar också Boverkets uppfattning om att det är av vikt att tekniska egenskaper som brandskydd, fuktskydd, bullerskydd och beständighet beaktas i samband med framtagning och övergång till nya material. Noggrann utvärdering av material, oberoende av anledningen till framtagningen av nya material, behöver vidtas för att minska risken för framtida byggfel.

Slutligen vill Malmö stad också nämna att det är angeläget att vägledning, klimatberäkningsverktyg, samt gränsvärden lanseras tillsammans.

Ordförande

.....
Katrín Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Tomas Barring
.....

Moderaterna lämnar in ett särskilt yttrande.